

ჭრადიერიული მრავალხმიანობის
მერვე საერთაშორისო
სიმპოზიუმი

პ რ ო ბ რ ა მ ა

26–30 სექტემბერი, 2016
თბილისი

**სიმკვრივე ტარდება საქართველოს პრემიუმის
ბიორგი მარგველაშვილის პატრონაჟით**

სიმკვრივეს ორგანიზატორები:

თბილისის ვ. სარაჯიშვილის სახ. სახელმწიფო კონსერვატორია
თსკ ტრადიციული მრავალხმიანობის კვლევის საერთაშორისო ცენტრი

ქართული ხალხური სიმღერის საერთაშორისო ცენტრი

საქართველოს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი

შინაგური მხარლამჭყრები:

საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო
შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი

სიმაოზიუმის სარბანიზაციო კომიტეტი

სარბანიზაციო კომიტეტის თანათავმჯდომარეები:

მიხეილ ბიოზბაძე, საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრი

რეზო კიკნაძე, თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიის რექტორი

ანზორ ვაჟოშვილი, ქართული ხალხური სიმღერის საერთაშორისო ცენტრის თავმჯდომარე
სარბანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე, **სიმაოზიუმის სამეცნიერო პროგრამის**

ხელმძღვანელი რუსუდან წერეთელი, თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიის ტრადიციული

მრავალხმიანობის კვლევის საერთაშორისო ცენტრის დირექტორი

ტმსც-ის საზღვარგარეთული ბიზროსა და სიმაოზიუმის სამეცნიერო პროგრამის ხელმძღვანელი
იოსებ შორღანია (მელბურნი, ავსტრალია)

საკონცერტო პროგრამის ხელმძღვანელი ბიოზბი ღონაძე, საქართველოს ფოლკლორის

სახელმწიფო ცენტრის დირექტორი

სარბანიზაციო ბიზრო: მაია კაჭკაჭიშვილი, ბაია ჟუჟუნაძე, მაკა ხარძიანი, ნინო რაზმაძე, თეონა
ლომსაძე

პრეს-სამსახური: ირაკლი ვესტაფიშვილი, თეონა ლომსაძე

სამუშაო ჯგუფი: ნანა გოდერიძე, გიორგი დოროყაშვილი, შორენა მეტრეველი, გიორგი ხუციშვილი,
ილია ჯღარკავა, სოფო კოტრიკაძე, მარინა კაპანაძე, მალხაზ რაზმაძე

26 სექტემბერი, ორშაბათი

სამეცნიერო სესიები

კონსერვატორიის საკონფერენციო დარბაზი

- 10:15–10:30 რექტორის მისალმება სიმპოზიუმის მონაწილეებს
- 10:30–12:00 სამეცნიერო სესია
- 12:00–12:30 შესვენება
- 12:30–14:00 სამეცნიერო სესია

17:00 – პრესკონფერენცია

საქართველოს სახელმწიფო ოპერის თეატრის ცისფერი დარბაზი

საკონცერტო პროგრამა

საქართველოს სახელმწიფო ოპერის თეატრი

18:00 – სიმპოზიუმის ბახსნის ბალა კონცერტი

თბილისური ანსამბლები: *ანჩისხატის გუნდი, ბასიანი, ვალობის უნივერსიტეტის გუნდი, დიდგორი, მზეთამზე, მთიები, სათანაო, სახიობა, შვენაბადა, ძირიანი*

27 სექტემბერი, სამშაბათი

სამეცნიერო სესიები

კონსერვატორიის საკონფერენციო დარბაზი

- 09:30–11:00 სამეცნიერო სესია
- 11:00–11:30 შესვენება
- 11:30–13:00 სამეცნიერო სესია
- 13:00–14:30 შესვენება
- 14:30–16:00 სამეცნიერო სესია
- 16:00–16:30 შესვენება
- 16:30–18:00 სამეცნიერო სესია

საკონცერტო პროგრამა

კონსერვატორიის მცირე დარბაზი

მსოფლიო და ქართული მრავალხმიანობის კონცერტი:

13:00 – **ანსამბლები:** *მელბურნის ქართული გუნდი, უცხო სუნელი (ავსტრალია), ტრიო კანადიდან (კანადა), დიდგორი (საქართველო)*

რუსთაველის თეატრის მცირე სცენა

20:00 – **ქართული და სარდინიული მრავალხმიანობის კონცერტი**

ქართული საოჯახო ანსამბლები: *თურმანიძეები, ცინცაძეები, მაღაყმაძეები (აჭარა), გორდელაძეები, ჩხაიძეები (გურია), ბიძინაშვილები (კახეთი), კუბლაშვილები (მესხეთი), ფილფანები (სვანეთი), ვოგოჭურები (ხევსურეთი) დონაძეები, ვეშაპიძეები, მელაძეები, ურუშაძეები (თბილისი)*

სარდინიული მრავალხმიანობა:

კუნკორდუ ლუსურჯეზუ (სარდინია, იტალია)

კონსერვატორიის საკონფერენციო დარბაზი

09:30–10:30 სამეცნიერო სესია

10:30–11:00 შესვენება

11:00–12:45 სასტენდო მოხსენებების პრეზენტაცია (აუდიტ. №421)

12:45–14:00 შესვენება

14:00–15:30 სამეცნიერო სესია

15:30–16:00 შესვენება

16:00–17:00 სამეცნიერო სესია

საკონცერტო პროგრამა

კონსერვატორიის მცირე დარბაზი

მსოფლიო და ქართული მრავალხმიანობის კონცერტი:

13:00 – ანსამბლები: გორანი (ავსტრალია), კუნკორდუ ლუსურჯეზუ (სარდინია, იტალია), გალობის უნივერსიტეტის გუნდი (საქართველო)

19:00 – ფილმების ჩვენება

რენატო მორელი (იტალია)

წმინდა ხმები

კუნკორდუს შემსრულებელთა ორი თაობა – ვნების კვირა კულივრიში (სარდინია) (45')

მრავალხმიანი

სიმღერით მოგზაურობა სპანეთში (საქართველო): სტუმრად ფილფანების ოჯახში მმლბურნის ქართულ გუნდთან ერთად (45')

ჭუგო ზემპი (საფრანგეთი) და ნონა ლომიძე (ავსტრია/საქართველო)

კახეთის სუფრული სიმღერები (80')

მონაწილე მეცნიერებისათვის

სამეცნიერო სესიები

კონსერვატორიის საკონფერენციო დარბაზი

- 09:30–11:00 სამეცნიერო სესია
- 11:00–11:30 შესვენება
- 11:30–12:30 სამეცნიერო სესია
- 12:30–13:30 შესვენება
- 13:30–15:00 სამეცნიერო სესია
- 15:00–15:30 შესვენება
- 15:30–17:30 მრგვალი მაგიდა
- 17:30–18:00 დასკვნითი სესია

საკონცერტო პროგრამა

კონსერვატორიის მცირე დარბაზი

მსოფლიო და ქართული მრავალხმიანობის კონცერტი:

13:00 – ანსამბლები: *მარანი* (საფრანგეთი), *პატარა კახი* (საქართველო)

რუსთაველის თეატრის მცირე სცენა

20:00 – სიმპოზიუმის დახურვის ბალა კონცერტი

ქართული რეგიონული ანსამბლები: *ქობულეთი*, *ჭვანა* (აჭარა), *ამალღეზა*, *ტრიო ხელხვაგი* (გურია), *იამე*, *ტრიო იმერეთი*, *ნადური* (იმერეთი), *პატარა კახი* (კახეთი), *ოდოია*, *ძველი თაობა* (სამეგრელო), *ლაგუშედა* (სვანეთი), *დიდგორი* (ქვემო ქართლი)

უცხოური ანსამბლები: *გორანი*, *მელბურნის ქართული გუნდი*, *ოქროს საწმისი* (ავსტრალია), *მარანი* (საფრანგეთი), *კუნეორდუ* *ლუსურჯეზუ* (სარდინია, იტალია), *ტრიო კანადიდან* (კანადა)

სამეცნიერო სესიების პროგრამა

კონსერვატორიის საკონფერენციო დარბაზი
(აუდიტორია №401)

26 სექტემბერი, ორშაბათი

10:15 – თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიის რექტორის, პროფ. რეზო კიკნაძის მისალმება

მრავალხმიანობის ზოგადი თეორია და მუსიკალურ-მსთეპტიკური ასპექტები

10:30 – იოსებ ჟორდანიას (ავსტრალია/საქართველო) – ტრადიციული მრავალხმიანობის გეოგრაფიული დინამიკის კულტურათაშორისი კვლევა

11:00 – მარინა ქავთარაძე (საქართველო) – ტრადიციული მუსიკალური კულტურის ადაპტაცია გლობალიზაციის პირობებში

11:30 – ქეროლან ბითელი (დიდი ბრიტანეთი) – მრავალხმიანობა, მემკვიდრეობა და მდგრადი განვითარება

12:00–12:30 შესვენება

12:30 – ანა გ. პიოტროვსკა (პოლონეთი) – პოლიფონიის, როგორც მოგზაური ცნების, გაგება – მოკლე მიმოხილვა

13:00 – ანდრეა კუზმიჩი (კანადა) – ახალი მსოფლიო „ფოლკლორული კულტურის“ შექმნა ძველი მრავალხმიანი სიმღერების საშუალებით

13:30 – გია ბადაშვილი (საქართველო) – მარადისობის ესთეტიკური კატეგორია ქართლ-კახურ სუფრულ სიმღერებში

27 სექტემბერი, სამშაბათი

მრავალხმიანობის ბენეფისი ალამიანის ევოლუციის უშუალო

09:30 – მანუელ ლაფარგა მარკესი (ესპანეთი) – მუსიკა და ენა ალამიანთა წარმომავლობაში

10:00 – პენელოპე სანს გონსალესი (ესპანეთი) – ტონალური აღქმის წარმოშობა, ვოკალური ქცევა და ალამიანის ევოლუცია

ტრადიციული პოლიფონიის რეპროდუციონული სტილები და მუსიკალური ენა

10:30 – ჰერბერტ ზოტი, სუზან შედტლერი (ავსტრია) – ავსტრიაში მრავალხმიანი სიმღერის განსხვავებების შესახებ. ვენური და ალპური სიმღერა

11:00–11:30 შესვენება

11:30 – ფრანკ შერბაუმი (გერმანია), სიმპა არომი, ფრანკ კეინი (საფრანგეთი) – ვლ. ახოზაძის სვანური სიმღერების კრებულის ჰარმონიული სტრუქტურის გრაფიკული შედარებითი ანალიზი

12:00 – ფრანკ კეინი (საფრანგეთი), ფრანკ შერბაუმი (გერმანია) – სხეულის ვიბრირების გამოყენება ქართული ტრადიციული სიმღერის სწავლების, ვიზუალიზებისა და ანალიზისთვის

12:30 – ლაშა მარტაშვილი (საქართველო) – ქართული ხალხური მრავალხმიანობის ნოტებზე უნაკლოდ ჩაწერის სისტემა

13:00–14:30 შესვენება

ტრადიციული პოლიფონიის რეპროდუციული სტილები და მუსიკალური ენა

14:30 – ჟანა პარტლასი (ესტონეთი) – სიკვდილის პატარძლები: გასათხოვარი გოგონების კოლექტიური დატირება სეტოს ტრადიციაში

15:00 – ნატალია ზუმბაძე (საქართველო) – თუშური სიმღერის მრავალხმიანობის საკითხისათვის

15:30 – ალა სოკოლოვა (რუსეთი/ადიდე) – ყვირილი და შეძახილები ჩერქეზული საცეკვაო ფერხულის მულტიტემბრულ პოლიფონიაში

16:00–16:30 შესვენება

16:30 – თამაზ გაბისონია (საქართველო) – შებანების კანონზომიერებანი ქართულ ტრადიციულ მუსიკაში

17:00 – ლარისა ხალტაევა (რუსეთი) – ბურღონული მრავალხმიანობა: ფაქტურა და (ან) მითი

ტრადიციული და პროფესიული მუსიკა

17:30 – ლუდმილა პ. კახანცევა (რუსეთი) – ინტონაციის ცნება პოლიფონიურ მუსიკაში

28 სექტემბერი, ოთხშაბათი

ტრადიციული პოლიფონიის რეპროდუციული სტილები და მუსიკალური ენა

09:30 – ელენა იოვანოვიჩი (სერბეთი) – შოპის რეგიონის (ორხმიანი) სოფლური მუსიკალური კილოკავის ელემენტების სიმბიოზი ცენტრალური სერბეთის სხვა (უნისონურ) მუსიკალურ ტრადიციასთან

10:00 – გორდანა ბლაგოვეიჩი (სერბეთი) – მრავალხმიანი სიმღერის როლი ინტერეთნიკური დიალოგის შექმნაში: სერბულ-ებრაული გუნდი *Baruch Brothers Choir* ბელგრადიდან

10:30–11:00 შესვენება

სასტინდო მოხსენებების პრეზენტაცია (აუდიტ. №421)

11:00 – ზაია ჟუჟუნაძე (საქართველო) – მესხური ხალხური სიმღერა – მრავალხმიანობიდან ერთხმიანობამდე

11:15 გიორგი კრავეიშვილი (საქართველო) – კლარჯული ხალხური მუსიკა და მისი პარალელები მესხურთან (გაერთხმიანების გზა)

11:30 – მარიო მორელი (კანადა) – ცვლილება და ტრანსფორმაცია სალენტოში: სამხრეთ აპულიას

Canti Polivocali-ს პოლიფონიური სტრუქტურისა და საშემსრულებლო პრაქტიკის ცვლილების კვლევა

11:45 – **ნანა მუგვანაძე** (საქართველო) – ერთი საკადანსო არტიკულაციის შესახებ სვანურ სიმღერაში

12:00 – **კაე ჰისაოკა** (იაპონია) – ქალთა ახალი თუშური სიმღერების ალტერნატიული როლი ქართველ მამაკაცთა მრავალხმიან კულტურაში

12:15 – **ნიკოლას როიერ-არტუზო** (კანადა) – ჰეტეროფონია: შესრულებიდან განხორცილებაამდე

12:30 – **მარინა კაგანოვა** (აშშ) – *ჩემი ხმა ჩემია, რადგან მას მე გამოვცემ*

12:45–14:00 შესვენება

მრავალხმიანობა სასულიერო მუსიკაში

14:00 – **კატი რომანუ** (საბერძნეთი) – მრავალხმიანობა „მონოფონიურ“ ტრადიციაში

14:30 – **თამარ ჩხეიძე** (საქართველო) – ხმათა ფუნქციები და მათი როლი ქართული საეკლესიო საგალობლების მრავალხმიანობის ფორმირებაში

15:00 – **აკილეს ქალდეაისი** (საბერძნეთი) – დაფარულია მრავალხმიანობა ბიზანტიურ მონოდიში?

15:30–16:00 შესვენება

16:00 – **მეთიუ არნლტი** (აშშ) – ჰარმონიისა და ხმათასვლის ზოგიერთი სტატისტიკური თავისებურება შემოქმედის სკოლის ქართულ საგალობლებში

16:30 – **მალხაზ ერქვანიძე** (საქართველო) – კანონისა და კანონიკური აზროვნების შესახებ ქართულ ტრადიციულ მუსიკაში

30 სექტემბერი, პარასკევი

ტრადიციული კოლიფონიის რეპროდუქციული სტილები და მუსიკალური ენა

09:30 – **ენო კონო** (დიდი ბრიტანეთი/ალბანეთი) – სამუდამ ბოდ-ბოვი – დამოუკიდებელი ხმა აზროვნების ადგილობრივ სკოლებსა და გლობალურად გაბატონებულ ტენდენციებს შორის

10:00 – **აბდულა აკატი** (თურქეთი), **ნინო რაზმაძე** (საქართველო) – ინგოლის (თურქეთი) ქართველების წარსული და თანამედროვე მუსიკალური ყოფა

შემსრულებლობა და ტრადიციის გადაცემა

10:30 – **სეგტლანა სპაჟიჩი** (სერბეთი) – მრავალხმიანი ტრადიციის ცოცხლად შენახვა

11:00–11:30 შესვენება

მრავალხმიანობა საკრავშიერ მუსიკაში

11:30 – **რაისა გუსაკი** (უკრაინა) – სოლო და საანსამბლო მრავალხმიანი შესრულება უკრაინის ტრადიციულ ინსტრუმენტულ მუსიკაში

12:00 – **თონა რუხაძე** (საქართველო) – გუდასტვირის სახეობები საქართველოსა და მის საზღვრებს გარეთ მცხოვრებ ქართველთა ტრადიციულ მუსიკაში (მრავალხმიანობა და შესრულების სხვა თავისებურებები)

12:30–13:30 შესვენება

ისტორიული ჩანაწერები

13:30 – **რიკარდო ლა სპინა** (აშშ) – სამოთხე „საყვირის“ გარშემო: ჰავაიური ანსამბლური სიმღერის ადრეული ჩანაწერების პარმონიზაციის თავისებურებები (1904–14)

14:00 – **ოლივერ გერლახი** (გერმანია) – იტალიურ-ალბანური მრავალხმიანი სიმღერის უკანასკნელი 60 წლის მონაცემები

14:30 – **სუზან ციგლერი** (გერმანია) – 25 წლის შემდეგ: გურიის 1991 წლის ექსპედიციის გახსენება

15:00–15:30 შესვენება

15:30–17:30 მრგვალი მაგიდა: **ტრადიციული პოლიფონიის შორმები, სტრუქტურული ტიპები და კარტოგრაფია**

წამყვანები: იოსებ ჟორდანიას (ავსტრალია/საქართველო), დაივა რაჩიუნაიტე-ვიჩინიენე (ლიტვა)

17:30–18:00 დასკვნითი სესია

სიმპოზიუმის მანკილზე შესაძლებელია შემდეგი ქართველი მცნებების მოხსენებების ამოგეჭდილი სახით ბაცნობა:

მაია გელაშვილი (საქართველო) – გურული *ნანინა*

მაგდა სუხიაშვილი (საქართველო) – ტერმინი *მორთული* ქართულ ჰიმნოგრაფიულ ხელნაწერებში

ფირცხალავა ნინო (საქართველო) – იოანე პეტრიწი ქართული ესთეტიკური აზროვნების ისტორიაში

სიმპოზიუმი ტარდება თბილისის ვ. სარაჯიშვილის
სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიაში:

კონსერვატორიის დიდი დარბაზი
კონსერვატორიის მცირე დარბაზი
კონსერვატორიის დიდი დარბაზის ფოიე
კონსერვატორიის საკონფერენციო დარბაზი, აუდიტორია №401, 421

0108, თბილისი, ბრიკოლევის ქ. 8/10
ტელ.: (+995 32) 299 89 53
ფაქსი: (+995 32) 298 71 87

ელ-ფოსტა: polyphony@conservatoire.edu.ge
www.polyphony.ge
www.symposium.polyphony.ge